



ZÁKLADNÁ ŠKOLA

Májové námestie 1, 080 01 Prešov

Plán práce ENVIRONMENTÁLNEJ VÝCHOVY

Plán vypracovala: Ing. Slávka Kecerová 03.09.2020

Plán prerokovaný s vedúcou PK dňa: 03.09.2020

Koordinátor ENV: Ing. Slávka Kecerová



„Príroda môže existovať bez nás, no my bez nej zahynieme“

Plán environmentálnej výchovy bol vypracovaný v súlade so Sprievodcom školským rokom 2020/2021, so školským vzdelávacím programom, inovovaným školským vzdelávacím programom, štátnym vzdelávacím programom pre 1. a 2. stupeň základnej školy v Slovenskej republike ISCED 1 a ISCED 2., kde environmentálna výchova je prierezová téma a prelína sa všetkými predmetmi.

Prierezová téma environmentálnej výchovy v znení pre 1. stupeň ZŠ

Environmentálna výchova je prierezová téma, prelína sa všetkými predmetmi, ale najmä prírodovedou, vlastivedou, pracovným vyučovaním, etickou výchovou. Cieľom je prispieť k rozvoju osobnosti žiaka tak, že v oblasti vedomostí, zručností a schopností dokáž vnímať vzťahy medzi človekom a jeho životným prostredím vo svojom okolí, ale uvedomovať si aj dôležitosť vnímania životného prostredia a jeho ohrozenia na celom svete. Dôležité je, aby žiaci získali vedomosti ale aj zručnosti, ktorými môžu pomáhať životnému prostrediu jednoduchými činnosťami, ktoré sú im primerané a vhodné pre nich –chrániť rastliny, zvieratá, mať kladný vzťah k domácim zvieratám ale aj zvieratám v prírode. Organizačne je vhodné ju začleniť do viacerých predmetov jednotlivými témami, alebo urobiť kurzovou formou, napríklad jeden týždeň zamerať na ENV – s teoretickou a praktickou časťou (Štátny vzdelávací program, ISCED 1).

Prierezová téma Environmentálnej výchovy v znení pre 2. stupeň ZŠ

Environmentálna výchova vedie žiakov ku komplexnému pochopeniu vzájomných vzťahov medzi organizmami a vzťahom človeka k životnému prostrediu. Ide o rozvíjanie a najmä pochopenie nevyhnutného prechodu k TUR spoločnosti, ktorý umožňuje sledovať a uvedomovať si dynamicky sa vyvíjajúce vzťahy medzi človekom a prostredím, kde sú vzájomne prepojené aspekty ekologické, ekonomické a sociálne. Na realizácii prierezovej témy sa podieľajú viaceré vzdelávacie oblasti (vyučovacie predmety). Vzájomným prepojením, rozšírením, upevňovaním a systematizáciou vedomostí, špeciálnych návykov a zručností upozorňujeme žiakov na súvislosti medzi poznatkami, ktoré si už osvojili na pochopenie problematiky zo širšieho pohľadu. Len tak dokážu skutočne pochopiť globálne problémy. Pochopenie je základnou podmienkou aktívneho prístupu žiakov k efektívnej ochrane a trvalo udržateľnému rozvoju (TUR) životného prostredia. (Štátny vzdelávací program, ISCED 2.)

Hlavným cieľom tohto plánu je zvýšiť environmentálne povedomie učiteľov a žiakov, vychovávať a vzdelávať žiakov citlivých a vnímavých k problémom životného prostredia, vytvárať a rozvíjať praktické zručnosti žiakov v ochrane a zveľaďovaní životného prostredia.

Pri realizácii toho cieľa je potrebné zamerať sa na tieto základné princípy:

- ♣ **Učiť žiakov o životnom prostredí** – uvedomovať si problémy životného prostredia miestneho, regionálneho, národného ale aj globálneho.
- ♣ **Vychovávať žiakov prostredníctvom životného prostredia** – rozvíjať zručnosti žiakov, ktoré umožňujú riešiť problémy
- ♣ **Vychovávať žiaka pre životné prostredie** – rozvíjať pozitívne postoje, viesť žiakov k priamej účasti na ochrane a zveľaďovaní životného prostredia.

V oblasti postojov a hodnôt nadobudne schopnosť:

- ♣ vnímať život ako najvyššiu hodnotu;
- ♣ pochopiť význam udržateľného rozvoja ako pozitívnej perspektívy ďalšieho vývoja ľudskej spoločnosti;
- ♣ posilňovať pocit zodpovednosti vo vzťahu k živým organizmom a ich prostrediu;
- ♣ podporovať aktívny prístup k tvorbe a ochrane životného prostredia prostredníctvom praktickej výučby;
- ♣ posilňovať pocit zodpovednosti vo vzťahu k zdravému životnému štýlu a k vnímaniu estetických hodnôt prostredia;
- ♣ schopnosť vnímať a citlivo pristupovať k prírode a prírodnému a kultúrnemu dedičstvu;
- ♣ prehlbovať, rozvíjať a upevňovať hodnotový systém v prospech konania k životnému prostrediu;
- ♣ rozvíjať schopnosť kooperovať v skupine, deliť si úlohy, niesť zodpovednosť.

V edukačnom procese je potrebné uprednostňovať priame pozorovanie prírody, krátkodobé a dlhodobé pozorovanie rastlín a živočíchov, zveľaďovanie životného prostredia aktívnou pracovnou činnosťou žiakov, odhaľovať a riešiť ekologické problémy v životnom prostredí a iné.

Priama účasť žiakov na riešení uvedených problémov je najlepším predpokladom utvorenia ich ochranárskych postojov. Žiaci si majú uvedomiť, že ich terajší vzťah k životnému prostrediu ovplyvní kvalitu života každého z nich v budúcnosti. Výchova k ochrane životného prostredia vedie žiakov k úspore materiálov a energie a k šetrnému zaobchádzaniu so školskými problémami.

V našej škole budeme cieľ ENV v školskom roku 2020/ 2021 naplňovať:

- A) vo vyučovacom procese** – charakter študijných a učebných odborov umožňuje zahrnúť najmä problematiku využívania prírodných zdrojov, alternatívnych zdrojov energie, znečisťovanie ovzdušia, spotreby energie a problematiku odpadov.
- B) v školských a mimoškolských aktivitách.**

Úlohy vyplývajúce zo základných princípov environmentálnej výchovy

- ♣ **Dôsledne presadzovať úlohy environmentálnej výchovy vo vzdelávacom procese.**
T: úloha stála
Z: koordinátor ENV
- ♣ **Zapojenie sa našej školy do programu Zelená škola.** Cieľ: Príležitosť zapojiť sa do procesov a realizácie zmien na škole, viac zážitkového a praktického vzdelávania počas vyučovania.
T. priebežne
Z: koordinátor ENV, Kolégium Zelenej školy
- ♣ **Motivovať a podporovať aj naďalej žiakov k zapájaniu sa do environmentálnych súťaží, aktivít, olympiád a projektov.**

T: priebežne

Z: koordinátor ENV

- ♣ **Medzinárodný deň ochrany ozónovej vrstvy (16.9.)** – význam, jej rozpad, príčiny, následky - vyučovacia hodina biológie venovaná tejto téme v 9. ročníku.

T: september 2020

Z: koordinátor ENV

- ♣ **Zber uzáverov z plastových fliaš** (krabica je v biológii, uzávery využiť na darovanie cez portál „Ľudia ľuďom“).

T: priebežne

Z: koordinátor ENV

- ♣ **Svetový deň zvierat** – (4. 10.) - výchova k humánnemu prístupu k zvieratám, finančná pomoc pre mestský útulok.

T: október 2020

Z: koordinátor ENV, p. uč. Bučeková

- ♣ **Umiestniť do školskej záhrady domček pre užitočný hmyz** – hmyzí domček.

T: priebežne

Z: koordinátor ENV, učitelia TECH + žiaci

- ♣ **Nadalej celoročne spolupracovať s organizáciami s ekologickým, environmentálnym zameraním a ochrancami prírody, realizovať besedy, prednášky**, napr.: RCOP Prešov, DAPHNE, Živica, Strom života, VLK, Zelená nádej, SOS/Birdlife Slovensko, Ochrana dravcov na Slovensku..., organizovať besedy, prednášky, exkurzie, interaktívne programy...

T: priebežne

Z: koordinátor ENV

- ♣ **Udržiavanie čistoty, úprava átria v priestoroch školy a okolia školy, vysadené kvety a bylinky, čistenie odpadkov.**

T: úloha stála

Z: koordinátor ENV, učitelia TECH

- ♣ **Motivovať a podporovať žiakov k estetizácii a čistote tried. V každej triede vysadiť aspoň dve interiérové rastliny.**

T: úloha stála

Z: koordinátor ENV, TU

- ♣ **Zúčastňovať sa odborných výstav zameraných na problematiku životného prostredia a ochrany zdravia podľa ponúk organizácii.**

T: úloha stála

Z: koordinátor ENV

- ♣ **Viesť žiakov k ochrane životného prostredia prostredníctvom separácie druhotných odpadov**, napr.: separácia papiera a plastu, zber použitých batérií. V triedach sú umiestnené farebné tašky určené k separácii vyprodukovaného odpadu.

- ♣ T: priebežne

Z: koordinátor ENV, Hudačková, TU

- ♣ **Viesť žiakov k šetreniu elektrickej a tepelnej energie** v triede, škole, uvedomeniu si nevyhnutnosti znižovania spotreby vody, viesť ich k šetrnému zaobchádzaniu so školskými potrebami, vedenie žiakov k šetreniu vodou, informačné nadpisy v umyvárňach, vedenie žiakov k šetreniu elektrickou energiou, informačné nadpisy pri vypínačoch.

T: úloha stála

Z: koordinátor ENV, TU

- ♣ **Zapájanie sa do biologických, literárnych, zdravotníckych a výtvarných súťaží s environmentálnou tematikou.** Viesť žiakov k tomu, aby dokázali svoje poznatky a vedomosti z oblasti environmentálnej výchovy vyjadriť ústnou a písomnou formou.

T: priebežne

Z: koordinátor ENV

- ♣ **Realizovať aktivity a programy na podporu zdravia a zdravého životného štýlu a posilniť výchovu detí a žiakov k zdravému životnému štýlu.**

T: priebežne

Z: koordinátor ENV, koordinátor prevencie

- ♣ **Vytvoriť na škole interiérovú „envirozónu“, príp. exteriérovú ekozónu .** Financie získať zapojením sa do projektov rôznych finančných inštitúcií.

T: priebežne

Z: koordinátor ENV

- ♣ **Propagovať environmentálnu výchovu prostredníctvom školského časopisu.**

T: priebežne

Z: koordinátor ENV

- ♣ **Staráme sa o vtáčiky v našej záhrade** (prikrmovanie operencov v čase snehovej prikrývky.

T: november - február

Z: koordinátor ENV, učiteľia TECH

- ♣ **Deň mokradí (02.02.)** Premietanie filmu o mokradiach.

T: február 2021

Z: koordinátor ENV

- ♣ **Deň lesov (21.03.)** - Tvorivé dielne s lesníkmi. Význam lesov, prednáška. Premietanie DVD. Aktivity zamerané na činnosti s tematikou lesy.

T: marec 2021

Z: koordinátor ENV

- ♣ **Deň vody (22.03.)** Voda v krajine. Aktivity zamerané na činnosti s tematikou vody, s cieľom zvýšiť povedomie žiakov o dôležitosti a nenahraditeľnosti vody pre každodenný život, vodný bar - pitný režim žiakov a učiteľov.

T: marec 2021

Z: koordinátor ENV, učiteľia GEG

- ♣ **Deň Zeme (22.04.): Environmentálny deň**, dopoludnie ekohier na Májovke, prehliadka žiackych posterov s ENV zameraním. Tento deň by sme chceli zrealizovať na vynovenej ekozóne 1 a 2.

T: máj 2021

Z: koordinátor ENV, Kolégium Zelenej školy, TU

- ♣ **Exkurzia s ENV zameraním (Botanická záhrada v KE, Opáľové bane, Mobilné planetárium, Liptov, atď.)** (exkurzie sa uskutočnia v prípade záujmu žiakov, platené aktivity).

T: september – jún 2021

Z: koordinátor ENV, TU

- ♣ **Organizovať pre žiakov turistické vychádzky do prírody**, účelom ktorých je poznávanie fauny a flóry, ako aj aktivity zamerané na čistenie odpadov v navštívených lokalitách

T: priebežne

Z: všetci učiteľia

- ♣ **Deň biodiverzity (22.05.)**, debata na hodinách biológie.

T: máj 2021

Z: koordinátor ENV

- ♣ **Svetový deň bez tabaku** - World No Tobacco day (31.05) - informovanie o nepriaznivých zdravotných následkoch fajčenia v mladom veku a podporiť všetky aktivity a chrániť deti a mládež pred aktívnym, ale aj pasívnym fajčením, spolupráca s Regionálnym úradom verejného zdravotníctva.

T: máj 2021

Z: koordinátor ENV, koordinátor prevencie

♣ **Svetový deň ŽP** (05.06.) Besedy, premietanie envirofilmov na hodinách biológie.

T: jún 2021

Z: koordinátor ENV, učitelia GEG

Plán ENV sa bude v priebehu školského roka rozširovať a dopĺňať podľa aktuálnych ponúk jednotlivých organizácii rezortu v oblasti ENV a vzdelávania.

Vypracoval: Ing. S. Kecerová, koordinátor ENV